

Schriftelijke vragen (RvO art 41)

Datum: 28 oktober 2019

Aan de voorzitter van de raad

Onderwerp: verplichte e-screening voor wapenbezitters

Het college/de burgemeester wordt verzocht de volgende vraag/vragen schriftelijk te beantwoorden:

1. Wat is uw mening over het feit dat er tot nu toe voor mensen die over dodelijke wapens beschikken, zoals jagers, geen psychologische test vereist was, terwijl bijvoorbeeld mensen die in de beveiliging werken, iedere drie jaar gescreend worden?
2. Volgens de kaartjes die in onderstaande link zijn te vinden, bevonden zich in de gemeente Buren in 2018 bij elkaar opgeteld 681 wapens (231 schietsportwapens en 450 jachtwapens).¹ Was u op de hoogte van deze cijfers?
3. Sinds de gebeurtenissen in Alphen aan de Rijn schijnt de politie minder makkelijk te zijn met het verstrekken van wapenvergunningen en ook huisbezoeken af te leggen. Gebeurt dat laatste ook in onze gemeente? Wordt er wel eens een vergunning geweigerd of ingetrokken? Kunt u aangeven hoeveel vergunningen er in de afgelopen drie jaar zijn verleend en ingetrokken? In hoeverre staat legaal en illegaal wapenbezit op de agenda van de politie?
4. Sinds 1 oktober zijn al 25 mensen niet door de test gekomen. De test lijkt nu echter van de baan te zijn, althans, voor mensen die nu al een jachtakte hebben. Het is niet ondenkbaar dat er nog vele vergunningen zouden worden ingetrokken. Dat realiseert de Jagersvereniging zich blijkbaar ook, vandaar hun verwoede pogingen de test tegen te houden, met onder andere een kort geding tegen minister Grapperhaus. ² Hoe oordeelt u over het feit dat er in onze gemeente 681 wapendragers zijn, waarvan een deel wellicht niet door zo'n psychologische test zou komen?
5. Bent u bereid uw steun uit te spreken voor het beleid van de heer Grapperhaus en aan te dringen op het verplicht afnemen van deze test voor iedereen die een wapen bezit of wil gaan bezitten, in het belang van de openbare orde en veiligheid?
6. Hoe oordeelt u over het feit dat de Koninklijke Nederlandse Jagersvereniging haar leden adviseert om geen gehoor te geven aan de oproep van de overheid om zich psychologisch te laten testen?

Toelichting: De Tweede Kamer heeft in 2017 besloten dat er een gedragstest ingevoerd zou moeten worden, als reactie op de schietpartij in Alphen aan den Rijn in 2011, waarbij Tristan van der Vlis zes willekeurige mensen doodschoot in een winkelcentrum. Van der Vlis had psychische problemen, maar wel een wapenvergunning, die hij volgens de Onderzoeksraad voor de Veiligheid nooit had moeten krijgen. Naar aanleiding hiervan is de e-screener ontwikkeld, een psychologische test waar iedereen die nu een wapen in huis heeft (en dus verlof op het verbod op verboden wapenbezit) aan mee moet doen en die ertoe kan leiden dat een vergunning wordt ingetrokken. ³

1

¹ https://www.destentor.nl/zwolle/jagers-en-sportschutters-met-wapen-in-huis-zitten-in-een-glazen-kooi~a0cd76bd/?utm_source=facebook&utm_medium=social&utm_campaign=socialsharing_web&fbclid=IwAR1d0V-SJw-XKqX-swafJ-K64SuuzhCDNW6DPyNjjzD38m9vKqVvybQe1oY

2

² <https://nos.nl/artikel/2307103-jagers-vechten-invoering-e-screener-gedragstest-aan.html>

3

D.044183

Om te mogen jagen moeten jagers een cursus volgen en een eigen jachtgebied hebben. Om met dodelijke wapens rond te mogen lopen en deze te gebruiken om dieren te doden of te verwonden, was tot nu toe géén psychologische test noodzakelijk. Daar leek nu verandering in te komen. Het ministerie van Justitie en Veiligheid benadrukt dat de e-screener uitvoerig is getest en dat de vragen zijn gebaseerd op "wetenschappelijk onderzoek en de expertise van psychologen". Volgens het ministerie is de e-screener ontwikkeld door het Trimbos Instituut, TNO en Ipsos.

De eerste groep die gescreend zou worden, bestaat uit vergunninghouders ouder dan 60 jaar of jonger dan 25. Reeds 25 mensen bleken tot nu toe niet door de test heen te komen. Naar aanleiding hiervan adviseert de Koninklijke Nederlandse Jagersvereniging aan alle jagers die worden opgeroepen, niet naar de test te gaan en te wachten op nieuwe regelgeving. Op hun site wordt gesteld dat jachtaktehouders voorlopig niet door de politie worden opgeroepen en dat ze daar mondeling bevestiging van hebben gekregen.⁴

Naam en ondertekening: Joop de Jonge, Partij voor de Dieren

De beantwoording van het college/de burgemeester:

Voor de beantwoording van bovenstaande vragen heeft de burgemeester advies en input gevraagd bij de politie.

1. De burgemeester volgt hierin de landelijke trend en ontwikkelingen die komen tot het voorstel omtrent de screening. De burgemeester is van mening dat het belangrijk is dat er een mate van toezicht is.
2. In het tweewekelijks Lokaal Politie-overleg worden cijfers en ontwikkelingen besproken behandeld. In dit overleg komt incidenteel dit onderwerp aan bod.
3. Op basis van de verkregen informatie van de politie is hieronder aangegeven om hoeveel jachtaktes en wapenverlofen het gaat binnen de gemeente Buren.

Cijfers (afgelopen 3 jaar: 2017 t/m 29 november 2019)

In de gemeente Buren zijn de afgelopen 3 jaar:
112 aanvragen voor jachtaktes verleend
74 aanvragen voor wapenverlof vergunningen verleend
2 wapenverloven ingetrokken

Op 29 november 2019 waren er 218 bewoners in de gemeente Buren die een jachtakte (111) of een wapenverlof (107) hebben.

Deze 218 bewoners hebben gezamenlijk in hun woning:
189 vuurwapens voor de jacht
152 vuurwapens voor de schietsport
In totaal zijn er 341 legale vuurwapens in de gemeente Buren voorhanden bij particuliere bewoners.

In het krantenartikel (link De Stentor) waar naar verwezen wordt in de raadsvragen worden veel meer vuurwapens genoemd maar daarin zijn ook de vuurwapens van bijvoorbeeld schietverenigingen opgenomen. Dit kan het verschil in aantallen verklaren.

In de achtergrond informatie opgenomen na vraag 6 is de werkwijze van de politie weergegeven.

⁴ <https://www.justis.nl/nieuws/2019/veranderingen-bij-de-aanvraag-van-een-wapenvergunning.aspx>

⁴ <https://www.jagersvereniging.nl/update-e-screener-22-10-uitnodiging-voor-invullen-e-screener-voorlopig-niet-meer-verstuurd/>

4. De burgemeester is hierin volgend aan het landelijk beleid. Wachtend op de evaluatie heeft de politie een belangrijke taak bij bijvoorbeeld het intrekken van een vergunning wanneer is sprake is van een opname in een BOPZ-instelling. De burgemeester vindt het belangrijk dat o.a. door deze maatregelen de veiligheid zo goed mogelijk gewaarborgd wordt.
5. De burgemeester onderschrijft het belang van een goede screening en is daarmee volgend aan het landelijk beleid.
6. Dit is onverstandig.

Achtergrond informatie

Werkwijze van het team Korpscheftaken (KCT) Nationale Politie

Het team KCT verleent vergunningen en houdt toezicht op het gebied van de vier zogenaamde Korpschefwetten. Dat zijn, naast de Wet particuliere beveiligingsorganisaties en recherchebureaus (WPBR) en de Wet explosieven voor civiel gebruik (WECG), ook de Wet Wapens en Munitie (WWM voor o.a. de sportschutters) en de Wet Natuur Bescherming (WNB voor o.a. de jagers).

Team KCT ziet dus toe op legaal vuurwapen bezit. De controle en aanpak van illegaal vuurwapen bezit is binnen de politie weggelegd bij de basisteams en team WME (Wapens Munitie en Explosieven).

KCT heeft al jaren (ook vóór de schietpartij in Alphen aan de Rijn in 2011) het beleid:
=== bij geringe twijfel wapenvergunning of jachttakte intrekken of niet verlenen ===
Het algemeen belang (lees: veiligheid voor de maatschappij) gaat namelijk altijd voor het persoonlijk belang (lees: hobby van het individu). Toezicht op legaal vuurwapenbezit staat hoog op de agenda van de politie. Het is namelijk de corebusiness van het team KCT.

Een manier om toezicht te houden op de WWM en de WNB zijn de huisbezoeken bij de legale vuurwapenbezitters door politiemedewerkers. Deze klanten worden minimaal eenmaal per drie jaar thuis bezocht. Enerzijds om te controleren of de wapens goed opgeborgen zijn en anderzijds om te toetsen of het met de klant zelf nog goed gaat. Sommige doelgroepen (bijvoorbeeld de 25-klanten) worden jaarlijks thuis bezocht.

Daarnaast monitort het team KCT dagelijks de politie-meldingen. Op alle klanten van het team KCT is een abonnement in de politiesystemen. Elke gedraging van de klant waar politie bij is geweest (als verdachte, aangever, melder, betrokkene, getuige enzovoort), en die is geregistreerd in een politiesysteem, wordt door het team KCT gelezen en beoordeeld. Daarbij is altijd de insteek: bij geringe twijfel wordt de jachttakte of wapenvergunning en de daarbij behorende vuurwapens ingenomen.

Overigens is 2011 wel een “turning point” voor KCT geweest. Niet zozeer wat betreft de werkwijze maar wel wat betreft het eenvoudiger gebruik kunnen maken van informatiesystemen. Zo krijgt het team KCT sinds begin 2017 dagelijks een update indien een klant gedwongen wordt opgenomen in een BOPZ instelling (Wet bijzondere opnemingen psychiatrische ziekenhuizen). Dat was in 2011 nog niet zo. Een vrijwillige opname wordt vanwege de privacy van de betrokkene niet doorgegeven. Opname in een BOPZ-instelling is altijd een reden voor geringe twijfel, wat resulteert in intrekking van de vergunning en inname van de vuurwapens.

De invoer van de e-screener stamt ook uit de nasleep van Alphen aan de Rijn (2011). De minister van J&V heeft destijds de Tweede Kamer toegezegd dat dit systeem er zou komen “om de psychische gesteldheid en stabiliteit van de aanvrager te beoordelen”. Inmiddels is door de minister van J&V (Kamerbrief “Bijstelling uitvoeringspraktijk e-screener” d.d. 29 oktober 2019) besloten dat de e-screener alleen door de nieuwe aanvragers gedaan hoeft te worden. Voor de bestaande klanten is dit voor twee jaar stopgezet om het nader te kunnen evalueren.